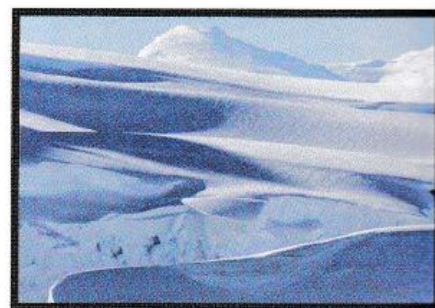

Jak vypadá ledový světadíl?

Jaké podnebí je v Evropě nebo se kterými zvířaty se můžeme setkat v Africe, je nám asi jasné. Dokážeme si však představit, jak vypadá světadíl, jehož povrch z 95 % pokrývá led? Obrovské plovoucí ledovce, teploty hluboko pod bodem mrazu, ale i 10 000 turistů ročně by nám o tom mohlo povídat. Vzhledem k velmi obtížným životním podmínkám netvoří populaci tohoto světadílu žádní stálí obyvatelé. V současnosti tam však přechodně pobývá více než 1 000 vědců z 18 zemí světa. Jejich zájmy jsou různé – od vesmírného výzkumu až po mikrobiologii. Mezi živočichy, které můžeme na tomto světadílu potkat, patří tuleni, rypouši, tučňáci a albatrosi. Zeleně tam najdeme jen málo – na světadílu rostou lišejníky, mechy a pouze tři druhy kvetoucích rostlin.

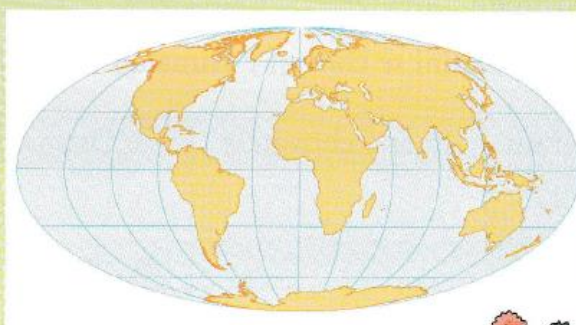

1 Vylušti šifry a získej názvy všech světadílů. Poté světadíly seřaď podle rozlohy od největšího po nejmenší a zapiš je do tabulky. Políčko s názvem ledového světadílu, který je pátý největší, vybarvi modře. Pomocí atlasu doplň do mapy světa správná pořadová čísla světadílů podle velikosti.

Nápověda: Podle šifry by slovo LEDOVÝ bylo ŸOE VDL.

AIEANI KRMÍŽJ (17 mil. km ²)	IÁTU ELRSA (9 mil. km ²)	ES IA (44 mil. km ²)	AOV PRE (10 mil. km ²)	AIF KRA (30 mil. km ²)	AIEANEE KRMÍRVS (24 mil. km ²)	AIKAN DTRTA (14 mil. km ²)

Pořadí	Název světadílu	Rozloha v km ²
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

Průměrná tloušťka ledu na tomto světadílu je přibližně 1 a 1/2 kilometru.

2A Vypočítej příklad. Jeho výsledek ti prozradí nejnižší teplotu naměřenou na tomto světadílu. Pozor, vyjde záporné číslo! Teplotu modře zakresli do teploměru.

$$75 : 3 - 2 \cdot 7 - 2 \cdot 50 = \square$$

2B Vypočítej příklad. Jeho výsledek ti prozradí nejvyšší teplotu naměřenou na tomto světadílu. Tentokrát teplotu do teploměru zakresli červeně.

$$15 + 5 \cdot 15 - 88 : 4 - 51 = \square$$

3

Tento nejchladnější světadíl je ze všech světadílů zároveň i nejvýše položený. Jeho průměrná nadmořská výška se pohybuje okolo 2 000 metrů nad mořem (m n. m.). Tamní nejvyšší hora měří 4 892 m n. m. Pomocí šifrovací tabulky vyluští její název i jméno prvního horolezce, který ji roku 1966 zdolal.

1. Nejvyšší hora:

1/2, 2/3, 4/1, 1/4, 3/1, 4/1

4/4, 3/3, 3/2, 1/4, 2/3, 2/1

2. První horolezec:

4/1, 2/3, 4/2, 3/1, 1/1, 3/3, 1/4

3/4, 1/1, 2/3, 4/1, 4/2

Nápověda: Podle šifry by slovo HORA bylo 2/2, 3/1, 4/3, 3/3.

L	V	U	S
1			

F	H	I	D
2			

O	S	A	C
3			

N	CH	R	M
4			

4

Do textu o zajímavostech tohoto světadílu doplň slova z nabídky.

ušima, Slunce, udržuje, polární, teplotám, 20. března, světlo, nevychází, 23. září, hmotnost, den, noc

- a) Na tomto světadílu se střídá polární _____ s _____ nocí. Polární den trvá půl roku (začíná 23. září a končí _____). V tomto období _____ nezapadá za obzor, a tak je půl roku _____. Zbytek roku je tam polární _____ (začíná 20. března a končí _____), kdy Slunce _____ nad obzor.
- b) Zvířata se přizpůsobila extrémním _____ např. menším ocasem, _____ nebo zobákem, a to proto, aby jim tyto části těla neumrzly. S klesající teplotou jim však vzrostla celková _____, protože větší tělo lépe _____ stálou teplotu.

5

U každého tvrzení rozhodni, zda je pravdivé (ANO), nebo nepravdivé (NE), a modře vybarvi příslušné políčko. Vybarvená písmena ti prozradí, jak se jmenuje oblast, kde tento ledový světadíl leží.

	ANO	NE
a) Arktidě se říká ledový světadíl.	S	J
b) Austrálie je rozlohou největším státem světa.	E	I
c) Na ledovém světadílu se střídá polární den s polární nocí.	Ž	V
d) Zvířata na ledovém světadílu se přizpůsobila extrémním mrazům.	N	E
e) Méně než 95 % povrchu ledového světadílu tvoří led.	R	Í
f) Rozdíl nejvyšší a nejnižší teploty naměřené na ledovém světadílu je 72 °C.	N	P
g) Ledový světadíl má větší rozlohu než Evropa.	Ó	Í
h) Populaci ledového světadílu tvoří přibližně 1 000 stálých obyvatel.	P	L